

Gebruiksaanwijzing "Denk voor, denk na"

Deze gebruiksaanwijzing is bedoeld voor leraren en docenten van alle onderwijsniveaus.

Inhoud:

1. Het stappenplan
2. Voor wie is het boekje bedoeld?
3. Wat moet u weten voordat u het stappenplan gebruikt?
4. Hoe zorgt u ervoor dat het stappenplan gebruikt wordt?
5. Wat moet u vooral niet doen?
6. Hoe bewaart u het boekje?

1. Het stappenplan

Het stappenplan is heel eenvoudig en bestaat uit slechts drie stappen, daardoor blijft het overzichtelijk en is de kans dat uw leerling er iets mee doet veel groter.

Het stappenplan:

**VOORDENKEN
BEDENKEN
NADENKEN**

2. Voor wie is het boekje bedoeld?

Het boekje is bedoeld voor jongeren van ongeveer 14 tot 20 jaar, die nog niet zelfstandig dingen kunnen aanpakken en vragen stellen als: "Wat moet ik doen?" en achteraf "Hoe moest ik dat weten? Waar stond dat?". Of die zeggen: "Dat wist ik niet" en "Ik dacht dat ...". Jongeren, die niet in staat zijn om hun eigen werk te controleren en dat overlaten aan de docent, waardoor er veel fouten in het resultaat staan en waardoor het resultaat vaak niet voldoet aan de gestelde opdracht en eisen.

3. Wat moet u weten voordat u het stappenplan gebruikt?

Hieronder en in het boekje vindt u een heel korte uitleg wat er bij de stappen moet gebeuren.

Voordenken betekent vragen stellen die met een W of H beginnen. Dat wil zeggen dat je open vragen stelt, waardoor het antwoord meer moet zijn dan alleen ja of nee. Deze stap helpt uw leerling om op een rijtje te zetten wat hij of zij nu eigenlijk moet gaan doen en vooral ook te bepalen wat de eisen zijn waar het product, het resultaat, aan moet voldoen. Leerlingen slaan deze stap vaak over en beginnen meteen te werken aan het resultaat.

Bedenken is gewoon doen. De werkwoorden die daarbij horen staan in het boekje en spreken voor zich.

Over het algemeen is dit de stap waar iedereen de minste moeite mee heeft.

Nadenken betekent dat uw leerling terugkijkt naar het werk en beoordeelt of het voldoet aan de eisen die hij of zij zelf (of een ander) gesteld heeft. Dit kan alleen als hij of zij ook het voordenen heeft gedaan, anders weet uw leerling niet wat hij of zij bij deze stap moet doen.

4. Hoe zorgt u ervoor dat het stappenplan gebruikt wordt?

Stel opdrachten zo samen dat er ruimte is om vragen te stellen. Laat uw leerlingen de vragen die ze hebben noteren en geef in eerste instantie bij het stellen van de vragen geen antwoord, maar laat ze zelf op zoek gaan naar antwoorden. Dat betekent wel dat de opdracht zo omschreven moet zijn dat ze de antwoorden zelf kunnen vinden. Vragen die vooral beantwoord moeten worden, zijn: "Waar moet het product aan voldoen?" "Welke eisen worden er gesteld?" "Wat moet er in ieder geval in staan?" Laat uw leerlingen de antwoorden ook echt opschrijven.

Help uw leerlingen met het stappenplan. Stel zelf ook veel open vragen zoals hierboven staan. Zorg dat ze eerst hun eigen werk nakijken. En geef, als u ziet dat dat nog niet gebeurd is, het werk niet nagekeken retour, en zeg dat ze alsnog zelf eerst het werk moeten nakijken en moeten controleren of het aan de eisen voldoet. Vraag, als het niet voldoet, nogmaals waar het resultaat volgens henzelf aan moet voldoen.

Let ook op waar uw leerlingen de informatie vandaan halen en of ze deze informatie zelf begrijpen. Door door te vragen weet u dat snel genoeg.

Begrijpen uw leerlingen echt niet wat ze moeten doen? Leg het ze dan alsnog uit.

5. Wat moet u vooral niet doen?

De vragen voorkauwen. Dan weten uw leerlingen nog niet hoe ze het moeten aanpakken. Hoogstwaarschijnlijk zullen ze wel proberen u hiertoe te verleiden. Stel dan open wedervragen, zodat ze zelf weer nieuwe vragen bedenken.

De vraag "Is het zo goed?" beantwoorden. Deze vraag laat zien dat uw leerlingen echt niet weten waar het resultaat aan moet voldoen. Ze moeten dus terug naar stap 1: voordenen en op zoek gaan naar de antwoorden. Bekijk wel of uw opdracht duidelijk genoeg is en of de eisen goed geformuleerd zijn. Is dat niet het geval, verduidelijk deze dan.

Afwijken van de eisen die er gesteld zijn. Voordat uw leerlingen aan de opdracht beginnen, moet duidelijk zijn waaraan het eindresultaat moet voldoen. Als u later in het proces eisen gaat aanpassen, resulteert dit in afwachtinge leerlingen of studenten, die helemaal niet beginnen, omdat ze niet weten waar ze aan toe zijn.

Denken dat ze dit helemaal zelfstandig kunnen. Er is allang bewezen dat dat te veel gevraagd is. Dat wil niet zeggen dat u het ze dan helemaal niet hoeft te laten doen, maar u moet ze wel helpen met het aanpakken van opdrachten.

6. Hoe bewaart u dit boekje?

Net als de leerlingen, in de tas die u bij zich heeft, zodat u het steeds aan de leerlingen kunt laten zien. Het is echt een boekje om mee te werken.